

SAMİ PAŞAZADE SEZAI

(1859-1936)

Hayatı Osmanlı Döneminde ilk eğitim bakanı ve aynı zamanda yazar olan Abdurrahman Sami Paşa'nın oğlu olan Sami Paşazade Sezai, ilk eğitimlerini konakta babasından alır. Annesi Gülarayış Hanım da Kafkasya'dan İstanbul'a kaçırılarak getirilmiş bir cariye olarak yazarın hayatına etki etmekle beraber erken yaşta vefat eder. Avrupa'da da pek çok mühim görevlerde bulunmuş olan Abdurrahman Bey oğluna Farsça, Arapça, Fransızca, Almanca gibi dilleri öğretir. Büyüdükçe kendisinden Londra'da görev yapması istenen aydın kişi, gittiği yerde de İngilizce öğrenir. Osmanlı topraklarına milliyetçilik düşüncesini ilk getiren, idealist bir babaya sahip olan Sezai, henüz 14 yaşında iken inzivaya çekilip edebiyat ile ilgilenir. 20 yaşına kadar para kazanma gayesi olmayan yazar, önce memuriyete ardından da Londra'da elçiliğe atanır. II Abdülhamit yazdığı şeyler neticesinde kendisini ülkede görmek istemez. Samipaşazade Sezai I.Dünya Savaşı zamanında Madrid elçiliğinde görev başındadır. 1921 mütareke yıllarında ülkeye dönen Sezai, 1927'de TBMM tarafından kendi kadrolarına görevlendirildi. Yaşamı boyunca Receizade Mahmut Ekrem, Abdülhak Hamit ve Namık Kemal gibi isimlerle dostluk kurma şansı yakalayan yazar, 77 yaşında hayata gözlerini yumar.

Başarıları Yazar, yazdığı tek roman ile Türk edebiyatına adını yazdırmayı başarır. "Sergüzeşt" adlı romanı ile kölelik konusunu işleyen yazar ilk realist roman unvanını kazanır. Kendisi ayrıca Türk edebiyatında Batılı anlamda ilk öykü (Küçük Şeyler) örneğini kazandırır.

Eserleri Tanzimat dönemi yazarlarından görülen Sezai, öyküsünde romana nazaran daha güçlü bir teknik kullanır. Sergüzeşt adlı romanında annesinden etkilendiği düşünülen yazarın kendi hikâyesinden kesitlere de yer verildiği görülür. Genellikle iç monologlara, gözlemlere ve ruh çözümlemelerine yer veren yazar kullandığı ağır ve sade birleşimi üslup ile "sanat sanat içindir" anlayışını benimsediğini ima eder.

- 1889 - Sergüzeşt (roman)
- 1892- Küçük Şeyler (öykü)
- 1879- Şir (tiyatro)
- 1900- Rumuzu'l- Edeb (anı)
- 1923- İclal (hatıra)
- Jack (çeviri)